

norsk shakespeare tidsskrift

Selome Emnetu og Mona Solhaug i Susie Wang. Regi: Trine Falch. Kilden 2020. Foto: Simen Ulvestad

The devil is in the detail

(Kristiansand): Susie Wang på Kilden er som en splatterfilm. Ikke bare på grunn av horror, blod og galgenhumor, men også fordi forestillingen skaper et illusjonsunivers som på kino. Når bruddet kommer, ser vi på alle måter avgrunnen i illusjonen.

Konsept: Susie Wang

Tekst/Regi: Trine Falch. Scenografi: Bo Krister Wallström. Musikk/lyd: Martin Langlie.

Lyddesigner: Philip Isaksen. Design, sceneteknikk: Jon Løvøen. Design, sceneteknikk/spesialeffekter/dekorasjon: Antti Bjørn. Design, spesialeffekter: Fanny Antonsdottir. Foto/video: Simen Ulvestad. Skuespillere: Selome Emnetu, Kim Atle Hansen, Mona Solhaug. Produsent: Guro Vrålstad. Kilden Teater, 16. oktober 2020

Tekst: Edy Poppy

Tekst: Julian Blaue

«Publikum ta plass, Palmesus fortsetter», hører vi over høyttaleren, da vi kommer ut av Susie Wang-forestillingen og inn i foajéen. Kilden har samtidig et hit-musikkarrangement. Vi er i Kristiansand, sørlandsidyllen med bystrand, palmer og Norges blideste mennesker. De har det kjempebra, det går så greit, og så marsjerer noen av dem i nazi-tog gjennom Markens gate, eller jager fiffen og Kunstsiloen til helvete (som mange på Sørlandet tror finnes på ekte). Idet høytalerstemmen forteller oss at Palmesus er i gang, vet vi ikke bare at vi er i Kristiansand, men også at Susie Wang-forestillingen handler om Kristiansand (altså, og mer riktig: om konformistene, som i alle land skaper de verste konfliktene med konfliktskyheten sin). Selv om forestillingen egentlig finner sted i en ferieby, antageligvis i Afrika og hovedpersonene er tyske, er likhetene slående. På scenen ser vi en patio med palmeplanter i en idyllisk strandby, samt et tysk par som ferierer her. I frykt for å ødelegge den gode stemningen blir de til morder og kannibal.

Konfliktskyhet fører til katastrofe

Det tyske paret ankommer ferieleiligheten i det eksotiske landet, innstilt på å nyte paradiset. Med et fantastisk fokus på detaljer halter skuespiller Kim Atle Hansen, den mannlige hovedpersonen, fra inngangsporten over sanda og bort til utekjøkkenet. Så bandasjerer han den blodige foten med dopapir, tar seg en øl, legger seg på en solstol og onanerer litt under badeshortsen. Kjæresten, en solbrent, kåt, forklemt og sulten kvinne i vekselvis badedrakt og bikini, også hun spilt med ekstrem detalj-presisjon, av Mona Solhaug, kommer så inn. Masturbasjonen utvikler seg til en kosescene som inkluderer rovdyraktig biting. Det foregriper helvete som snart finnes på ekte. Typisk for mennesker med problemfrie liv, er forestillingens hovedkonflikt, eller fravær av den, at portnøkkelen mangler, og at det sultne paret derfor ikke kan gå ut i feriebyen for å skaffe seg mat. «Heldigvis» er løsningen rett rundt hjørnet. Verten kommer inn. Hun spilles coolt og karismatisk av Selome Emnetu: en stilig, flørtende og invaderende svart kvinne i kort, ettersittende festkjole, med motorsykelhjelmer i gull og matchende sko. Som kompensasjon for den ikke eksisterende portnøkkelen, tilbyr hun seg å lage mat og tilbringe ettermiddagen med dem. Og det er nå denne manglende viljen til å gå inn i konflikter, fører til katastrofe. Begge, men spesielt kvinnen, vil egentlig være alene med kjæresten, og begge, men spesielt kvinnen, spiser egentlig ikke kjøtt. Likevel klarer ingen av dem å si nei til vertens tilbud om å tilberede, grille og spise en geitestek sammen med henne.

Dyrisk klimaks

Verten flørter med mannen og mens kvinnen presser det rå og blodige kjøttstykket mellom beina for å rive av det stri håret, trenger geitesteken bokstavelig talt inn i henne, inn i vaginaen og får henne til å oppleve et dyrisk klimaks. Skrekkslagen ber hun mannen og verten dra den røde kjøttklumpen, som viser seg å være levende, ut av kjønnet hennes mens hun hylar i en rar form for post coitus. Den glamorøst kledde verten holder det truende kjøttet nede som en uredd actionhelt og befaler den pinglete turistmannen om å drepe det med grillkniven. Men han er så klønede at han dreper verten i samme slengen

uten å merke det. Mannen gråter over å ha blitt en morder, mer enn han gråter over å ha drept verten, og kjæresten hans må ta affære. Hun finner frem en spade og kommanderer ham til å grave et hull i sanda, men han er så udugelig at hun må gjøre mesteparten selv. Da jobben er gjort, slenger hun den døde verten oppi hullet og prøver å dekke over liket med sand, men hodet, med den gylne motorhjelm på, rager opp. Da det plutselig banker på porten, fullfører hun splatter-verket sitt med å kutte av vertens hode med spaden. Handlekraftig, og mens mannen hennes ligger og glaner, kaster hun ølboksene ut av kjøleskapet og plasserer vertens hode med gullhjelm på der. Så retter hun litt på bikinien og legger seg henslengt ved siden av kjæresten på solstolen. Like blodig i ansiktet som ham, inviterer hun den fremmede inn, påtatt blid i stemmen. En slektning av verten, også spilt av Selome Emnetu, trer uvitende inn på åstedet med den glade beskjeden om at hun har meg seg portnøkkelen.

Den fjerde veggen bygges opp

En horror-slapstick tar fart: slektingen mister nøkkelen ned i grillen og går igjen, turtistkvinnen forbrenner armen da hun graver etter nøkkelen, et slags blekksprut-rotte-vesen biter seg fast i mannens allerede blodige fot. Sola formørker seg i en eklipse og paret ender med å droppe restauranten, og blir heller hjemme. Så begynner kvinnen å spise av hodet til den døde verten.

Forestillingen har ikke bare et svart-humoristisk skrekkfilm-plot. Også formen svarer til film. Og med det mener vi ikke kun blodet, volden, blekksprut-rotte-vesenet og det overnaturlig brutale. Vi mener også det grunnleggende faktum at Susie Wang-klanen klarer å skape en absolutt illusjon. Vi pleier å mene at teateret ikke engang bør prøve seg på å være mimetisk – filmen kan det mye bedre. Men selv om sola i denne forestillingen er en lyskaster, solformørkelsen en svart papprunding og føttene våre rager inn i scenografien, så er vi 100 % oppslukt av denne historien. Sugd inn i scenehandlingen glemmer vi oss selv (og føttene våre). Vi får i pose og sekk: teaterkroppenes nærvær, scenografiens tredimensjonalitet, det performative her og nå, men også filmmediets illusjonisme, spenning og underholdning. Ikke en eneste gang møter skuespillerne blikket vårt eller anerkjenner vår eksistens. Etter at Baktruppen, som Brecht, Handke & co før dem, rev ned den fjerde veggen igjen med sitt post dramatiske teater, har medlemmene som nå danner Susie Wang motsatt agenda. De eksperimenterer med å bygge den opp igjen. Og det lykkes til de grader! Hva skyldes det?

Avgrunnen i normalen

Susie Wang tar på alvor at «the devil is in the detail». Ikke bare bokstavelig, med alle de djevelske detaljene, for eksempel det avkuttete hodet inne i gullhjelm i kjøleskapet, som likevel beveger øynene osv. Men også i nærmest realistisk forstand. Den solbrente huden slutter presist der badedrakten begynner, noe som blir synlig da kvinnen bytter til bikini, verten snakker tigrinja i mobilen, og pyntekaklene på murveggene er på en riktig måte kuttet av der veggen ender. Slike detaljer har ofte en gjenkjennelsesverdi, som inviterer til innlevelse. En annen faktor er at mange scener akkompagneres av melodramatiske melodier, lik filmmusikk, med et nesten wagnersk crescendo når mannen skal drepe kjøttet. Her skaper klæsjet mellom den blodige hendelsen og musikkens patos selvsagt også mye komikk. Men alt skjer altså innenfor den fjerde veggen, i fiksjonen. Det gjelder også det overraskende faktum at hovedpersonene snakker tysk, noe som ikke gjør dem mindre provinsielle. Heller motsatt, den prototypiske sørlandske provinsen, som er utgangspunktet i kveld, finnes jo også på kontinentet (og i dets afrikanske turisteklaver), og konformismen er selvsagt like uhyggelig der. Er det sånn at det borgerlige livet, når det

etterlignes uten fremmedgjørende fiksjonsbrudd og refleksjon, bidrar til å etablere det borgerlig som norm? I møte med Susie Wang blir denne ellers interessante tesen meningsløs. For forestillingens styrke er jo nettopp at den mimetisk vanntett fremstiller den borgerlige idyllen som normalen – men så, med blod, splatter, horror og galgenhumor, minner oss om avgrunnen i normalen. (Publisert 19.10.2020. Oppdatert, kl. 21.25).